

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo ii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Domínica. IX. post Trinitatis

brent fit medicus. Ergo quicumque sis noueris te esse dispensatorem alienorum: et transitorij usus et breuis tibi iura concessa sunt. Abiecto igitur domini fastu sumas humilitate villici. Quilibet igitur homo est villicus dei: cui triplex villa commissa est gubernanda. Prima est mundi cui bona commissa sunt pauperibus largienda. **Exhibe.** Diuitias accepisti non ut lascaus viuas: sed ut i elemosinis expedas. **Secunda** est corporis proprii: quod est ad seruitium dei exponendum. **1. Cor. vi.** Corpus non fornicationi debet: sed domino. et **Rom. xij.** Exhibeate corpora vestra hosti. **vi. seram: deo placita. et c.** Tertia est anima que est ad dei seruitium dispensanda et sollicitate seruanda. **Deut. iij.** Aniam tuam sollicitate serua. **Et puer. xvi.** Si custodia serua cor tuum. **Secunda** est consideratio diuinalis offensionis que incurritur quando male dispensantur bona commissa. **Uissequit.** Et hic. s. villicus diffamatus est apud illum. s. dominum qui dissipasset bona ipsius: et palia in illicitis consumens. **1. Cor. x.** Voluptatibus dabo: aniam in mundis et prauis desideriis implendo. **Diffamatus** est inquam apud eum: quia nihil animum deum laet. **Heb. iij.** Oia nuda et aperta sunt oculis eius. Tertia est consideratio finalis in creaturam fiende. s. a iudice. **Uissequit** in euangelio. **Et** vocauit illum. **et c.** villicare. **Vocauit** inquam illum internis inspirationibus: exterioribus predicationibus: euidetibus beneficiis: multiplicibus flagellis: et incurtendo timorem damnationis. **Et** ait illi: eum animum morte corripiendo et monendo. **Quid** hoc audio de te: **Redde** rationem villicationis tue. **Logita** dum viuis quomodo debeas operari. **Oporet** ei te reddere rationem villicationis aut in vita aut post mortem. **Ya** enim ultra. i. a tempore mortis tue non poteris villicare. i. quicumque meritorium aut satisfactorium agere. **Exhibe.** Quotidie nobis talia per effectum exclamat dominus ostendens nobis fruente in meridie sospitate: **pusquam** vespasciat exanimem: et alium inter praedia exprare. et diuersimode ab hac villicatione distcedim. **In** supradicto autem textu tria sunt notanda: **prima** maxime anxietatis: que si continue sonaret auribus nostris: nunquam peccaremus. **Primum** est seruus rigide reprehensionis cum dicitur. **Quid** hoc audio de te: sic ditato meis meritis. quod audio clamorem e terra resonare: **raho: tribilia** scelera: **raho: antiq** vicia: que tanta bona mea dissipasti. **Secundum** est seruus tre

mende compulsionis. **Redde** rationem villicationis tue. **De** seruus anxius: **Redde** rationem de cogitationibus: seruus: et operibus. **Tertium** est seruus amare subtractionis. **Ya** enim non poteris villicare. **Quoniam** dolo. **Puto** que totum mundum anima tuum libenter daret ut daret ei spacium horae ad penitentiam et aliquid boni agendum. **Tunc** quod acerbissimum est dolor: que tempore gratie inutiliter expederunt. **Exemplum** narrat **Humbertus** tractatu de septuplici timore: que quod dicitur deuotus audiuit vocem lugubrem: et quatenus quod esset. **Risum** accepit. **Ego** super vna anima danata. **Et** ille. **Lur** tamare fles: **Rudit** **Ego** et oes anime danate de nulla re tantum dolemus sic de tempore gratie quod inutiliter expenderunt et peccato presumimus: **vbi** vna hora potuissemus eternam penam euasisse. **Ergo** ut dicitur **Pau. Gal. vi.** Dum tempus habemus opelemur bonum.

Tertius autem. **Aud. 22.** **Horate** quod dicit **Paulus** de presbiteris. **c. de** monachis. **Beneficium** hominis in comedia tenet seruare ecclesiam in statu suo: nec potest aliquid de statu ecclesie minuere. **Expone** notandum quod aniam tuam tenes in comedia. **Et** attende preterea quod dicitur. **1. Julianus. s. Preterea. ff. ad exhibendum.** **Nihilominus** quod venit ad damnandum nisi exhibeat re ad omnibus utilitatibus suis et communitatibus. **Audite:** **Quis** vestrum si male dispenderit bona sibi a rege commissa et cogit statim sub pena capitis reddere rationem: non timeret? **Quantum** ergo timere debet peccator? **Na** ut dicitur **Heb. x.** **Terribilis** expectatio. s. iudicij que presumptura est aduersarios.

Domínica nona post Trinitatis. Sermo. ij.

Redde ratio.

Redde ratio. **Hec** oia in figura contingebat illis. **Scripta** sunt autem ad correptionem nostram in quibus fines seculorum deueniunt. **1. Cor. x.** **Verborum** illorum consideratio nos inducit ad penitentiam ut rationem reddamus. **Et** ibi facit apostolus tria.

Primo precedentium applicationem. oia in figura seculo applicationis committuntur. **Contingebat** illi. **Secundo** applicationem committuntur. **Scripta** sunt autem ad correptionem nostram. **Tertio** conclusionem rationem. in quibus si. se. de. **Ideo** enim ad correptionem nostram scripta sunt: quia sumus in hac vicia seculi etate. **Propter**

oia pdicta dr apl's Ro. xv. Quaecūq; scri-
pta sūt/ad nraz doctri. sc̄p. sūt: vt p paragen-
tiā z solationē sc̄pturaz spes habeam?

Redde z c.

Prim^o ar. An chri sit rōem a nobis
exigere fm suā deitātē vl fm hūani-
tātē: Qz fm deitātē. qā ei⁹ est retribuere
fm deitātē. De deo em oportet credere q
remūeratoz sit Heb. xj. g. z iudicare. Cō-
tra. Jo. v. Prātez dedit ei iudiciū facere qz
fil⁹ hois ē. **R**ūder Bōn. i. iij. di. xlviij
Ad hoc q iudiciū sit firmū pcurrit auto-
ritas in sententiādo z ptās in retribuēdo.
Hec aut duo cōueniūt chzo fm deitātē p
naturā: sic em est deus oipotentissim⁹. fm
hūanitātē pō sunt ei collata per grāz. **G**l.
Act. x. Spē ē q zstitur⁹ ē a dō iu. zc. Hec
Bōn. **P**ro fadānto z pambulo ppati-
uo. Cū de oib; opreat rōnez reddere: mul-
tū est notandū illō Arrigeti poete. Ergo
vide qd agas: sapiēs deliberat anq; ac-
at: sic tu pmeditare miser. Et Senec. li. de
pcturib; Si prudēs esse cupis in futurū p-
spectū intende: z q pnt ztingere anio tuo
cūcta ppone. Sz qrit An zc. Dic rñ. vt s.
Et exinde. **D** q̄terribil⁹ appēbit iudex im-
pjs: q̄tremendū est illud futurū iudiciūz.
Heb. x. Horrendū est icidere in man⁹ dei
uiuēt; Arēdite o inimici dei z diuie legē
aduersarij: piuri: blasphemi: fraudulēt; z c.
Oh heu heu sic dr Prouerb. xxvij. Viri
imiq; nō cogitāt iudiciū. Nūc em tūmō de
suis voluptatib; cogitāt. Sed audite: vul-
go dr **U**nū cogitat gluto: z aliō tabnari⁹
Gluto em cogitat bñ comedere z melius
bibere. Tabnari⁹ aut oia cōstigns cogitat
q nō recedet gluto nisi satiffaciāt. Sic mi-
seri pctōres diuitijs z delictijs affluentēs
vnū cogitāt: z aliō diuīa iusticia cōi nota
sunt oia: z tādē corā oib; denudabunt⁹ psci-
entiaz secreta. **F**igura Apoē. xx. Libri
apri sunt zc. Per libros intellige tā ppiā
pctōz psciam q̄ mltā alia pctōzē corā dō
accusantia: q̄rā testimoniō dīno ipossibile
erit resistere. Esa. xlviij. Reuelabit i ḡni-
nīa tua: z videbit opprobriū tuū.

Secūdus ar. In pced. zc. In h⁹ dicē-
dū de sc̄da q est p̄sideratio faciente
p̄uissiois/anteq; s. cōpellamur cōgere corā
iudice. **U**nū sequit in euāge. At aut villic⁹
itra se zc. vsq; ibi. et scribe octoginta. **U**bi

etiā circa hmōi p̄uissioē notāde sūt tres
Prima est p̄sideratio (cōsideratioes
rōi subtrahende facultatis

Secunda est p̄sideratio faciente possibi-
Tertia est p̄sideratio intel- (litat;
ligende exemplaritatē.

Prima igit zc. Nā ait villic⁹ intra se. Quid
faciam qz dñs me⁹ auf. a me vil. i. oim su-
pradictoz custodiā. Sic em sp oz cogita-
re pctōz. q̄r d. illō Job. xxxj. Quid faciam
cū surrexerit dñs ad iudiciū: z cum q̄sierit
qd rñdebo illi: Sequit. **F**oderi n̄ valeo. i.
ppriō labore fatiffacere: medicare p ozdem
erubescō. **C**hryp. Vita p̄is hz exercitium
mādatoz: futura pō solatium. Si nihil h
opat⁹ es: frustra in futuro spās: sed nec mē-
dicādo p̄ficiēs. **H**ui⁹ iudiciū sunt p̄gines
fatue que impudētē a prudētib; medica-
uerunt: sed reuerse sunt vacue. q̄libet etiāz
suā cōuersationē q̄r tunicā induit. non est
aut eam exuere aut cābire cū alio **S**c̄da
est p̄sideratio exercende possibilitatē anq;
sz veniat dies illa q̄n ipossibile erit p̄uide-
re. **U**nū dixit villic⁹. Scio qd faciā anq;. s.
tollar de villicatioē p̄niam mortis d̄ vs-
ta: relaxabo debitorib; dñi mei: z distribu-
am eis de facultatib; ipsi⁹: vt cū amē⁹ fu-
ero a villicatioē. s. p mortē: recipiāt me in
domos suas. i. p eoz suffragia recipiāt in
vita brā. **H**ora q diuites domos habent
in terra: paupes in celo. **L**ibētē g diuites
recipiant paupes in domos suas in terrā:
vt a paupib; recipiant in celo. **A**ug⁹. **P**re-
be terrā z accipe celum. **C**onuoctāz itaq;
singulis debitorib; dñi sui: fecit circa eos
mīscōdiam de bonis sibi a dño tradit;: dās
eis oleum compassiōis z triticū subuen-
tiōis. **I**n hoc aut q plus dedit d̄ oleo q̄
de tritico s̄ḡtur q plus debemus compa-
ti affectu q̄ possimus subuenire effectu.

Tertia est consideratio itelligende exē-
plaritatē: vt vtez intelligamus exemplo
mundanoz q sic afficiunt ad r̄palia q̄ d̄ili-
genter puidere debem⁹ p̄efms. **E**t habet
hec cōsideratio ex p̄bōla euangelica. **S**i
em villicus ita diligenter puidit sibi zc.
Aug. **U**nū possem⁹ excitare boies: z cū il-
lis parit⁹ excitari: vt tales eē⁹ amatores
vite p̄manētis: q̄les sunt amatores vite
fugiet; **E**xemplum in vitaspa. **A**bbas
Pambo vadens in Alexandriam videns

Domínica. IX. post Trinitatis

ibi mulierē saltatricē p̄ciosis ornata vestibus amare fleuit: requisit⁹ de eā dixit. Que cause mouent me. Una est dānatio huius mulieris. Alia negligentia mea qz toto tpe vite mee non habui tale studiū placēdi dō q̄ntū ista hodie placēdi hoib⁹. Aug⁹. Si possem⁹ hoies excitare: z cū illis pariter excitari yr tales essem⁹ amatores vite p̄manens. Tales sunt amatores vite fugiēs.

Quod dicitur diligētē p̄paret qz oportet ibi in p̄p̄ta p̄sona cōparere. Un̄ lex. Accusatorē. s. Ad crimē. ff. de publicis iudicijs: dicit. In publicis iudicijs p̄curator nō pōt p̄stitui. Et extra de p̄curatorib⁹. c. Tue fra tēmitatis. In cā criminali nō p̄t p̄stitui p̄curator. Notate bñ. Si q̄s cōpulsus cōparere corā rege p̄ mala dispētiōne bonoz sibi cōmissoz posset obtinere terminū dila tionis ad sibi p̄uidendū: nōne diligētē fa ceret qd̄ posset q̄nto magis rē. Iō bñ dī Eccl. x. vij. An̄ iudiciū para iusticiā.

Domínica. ix. post Trinitatis
Sermo. iij.

Redde rōnez

Redde rōnez. Qui se existimat stare videat ne cadat: tēratio vos nō ap̄phendat nisi hūana. i. Co. x. Ut securi cōpaream⁹ cū ch̄io rōne reddatur: iō apl⁹ nos p̄munit p̄ p̄cti casum z tēratiois im pulsū. Et tria facit.

Primo ostēdit hūanā p̄stātiā: cū dī. Qui se eri. stare. q. d. Nemo ex se secur⁹ ē.

Secūdo inducit ad vigilantia seu prudētia videat ne cadat.

Tertio ad f̄stētie diligētiā tēratio vos n̄ app̄. nisi hūana. i. leuis z sine p̄sensu.

De p̄mo p̄s. Uniuersa vanitas ois hō viuēs. De sc̄do mar. xij. Videte vosmet ipsos. De tertio p̄s. Bt̄us q̄ tene. z all. p. uulos su. ad petrā. p̄uulos. i. p̄uos cōgita tus. ad petrā. i. ch̄m. **Redde rē**

Prim⁹ ar. An̄ dñs i iudicio rōne extēgens apparebit reprobis i forma dei? **R**at⁹. Sic Reprobis debēt terreri ad aspectū ch̄i: s. qd̄ sūme terrer ē maiestas dei? **C**ōtra. Iud. dī. In forma q̄ iudicatus ē videbūt eū yr doleāt. In forma dei?

tatis n̄ videbūt ne gaudeāt. Rūdet Bon. in xij. dist. xlvij. Sic dī Aug. z Iud. z magister in lra: z etiā Hugo de sacris. P̄ez null⁹ de reprobis videbit in iudicio: s. oēs filiū qz fili⁹ hois est. Un̄ nō apparebit malis i forma dei. Prop̄t qd̄ nota qz duplex est cōgnitiō deitatis. Una p̄ signa z effect⁹. Alia in sua forma z essentia. Dico q̄ re probi habebūt cōgnitiōne de ch̄i deitate p̄ signa certissima z effect⁹ manifestos. Cōgnitiōne autē in p̄p̄ta forma p̄ aprā uisiōne nō habebūt qz talis forma impropor tio nabit est ocul creature nisi sint sublimati p̄ gliam aut sup̄abundantiā gr̄e. Reprobis autē non dabit gr̄a: nec simpli: nec ad tps. Nō em̄ decet eos h̄re aliquā delectatiōez. **Hec Bon.** **P**ro fun. Q̄ fatū q̄ curis mūdantis se implicāt z de dei iudicio non cogitāt. Un̄ tales redarguit p̄s⁹ dī. Quas hoim: o q̄ntū est in reb⁹ inane. S. z yn de h̄nisi qz mortē n̄ p̄siderāt. Sen. ad lu. In h̄ oēs fallimur qz mortē nō p̄p̄cīm⁹? magna ps etiā p̄erijt. Quid etiā retro ē mors tenet. h̄ ḡsepi⁹ cogitem⁹ qz velim⁹ nolim⁹ oportebit semel cōparere corā sū? **P**ro iudice. S. q̄rit An̄ apparebit rē. Dic rñ. yr s. Et q̄ p̄clude q̄mifera erit reproboz cōditio q̄b nulla tā oino esse poterit. qualiscunqz consolatio. Iō bene dī Bern li. metrico de contemptu mundi. Quāma le fraudat q̄ stulteludificat q̄ p̄pter florē mundi vanūqz decorē: q̄ prius apparet q̄ si flos z protinus aret. Tendit ad infernum p̄dit diadema sup̄num. Tunc flens z tristis qui penis subdit istis. **H**allet p̄terite qz in omni tpe vite / pauper uisisset nec di uitias habuisset. **Hec notate o miserī qui nunc diuitijs: honorib⁹: z delitijs animuz occupatis z dei mandata contemnitis. O luxuriosi rē. O q̄mcti peccatores: o q̄ gra uis confusio: quāta uobis angustia com parere coram tanto iudice a quo non aliō expectabitis q̄ p̄roici in tenebras exteriōres. Iuxta illud Matthei. xxij. Projicite eum in tenebras exteriōres. Reo em̄ con uicto solet iudex ferre sententiā. quo facto ministri solent reum ligatū ad patibulum ducere: z aliquando portat furta sua secuz vel signum sui criminis ad confusiōne su am. Sic et peccatore conuicto p̄feret dñs suam di. Ite maledicti in ig. ceter. rē. Et**